

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dola e. Amerikanci do ijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasiło Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 150 D., v Poslanom 250 D. Takso za oglaš plača uprava i da za vse oglaš od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Našemi ljudstvi!

V novešem časi se nešterni nepozvani krogi na Horvatskom pa tudi pri nas na vso moč trüdijo, da bi nas spravili pod horvatsko oblast, nam vsili srbo-hrvatske šole i ravnanje v srbo-hrvatskom jeziki.

Kakši nameni je vodijo pri tom, je ne žmetno vgoniti. Poleg drugi zasebni haskov je vodi politična špekulacija i dobičkaželjnost. Računajo s tem, da bodo nešterne stranke mele tam več sreče i družbe milijonarov bodo ležej z naši veleposestev vozile les i drva.

Tej ljudje si ščejo prisvojiti vodstvo našega ljudstva i odločuvati v njegovi najvažnejši zadevaj, čiravno je nje ničče ne v to pooblasto. Tej neodgovorni vsiljeni zastopniki, nevejo i niti neščejo znati kakši, kvar delajo s tem ljudstvi, šteroga blaženstvo farizejsko glasijo. Neščejo spreviditi, kelko de koštalo državo, či de morala spremeriti slovenske urade s hrvatskimi i slovenske učitele z hrvatskimi. Ne smilijo se njim tiste družine, štere do se morale seliti i pri tom trpele škodo. Ne smili se njim naša slovenska deca, štera de se morala v šoli mantrati na mesto svojega maternoga jezika z žmeče razumlivov srbo-hrvaščinov i do za toga volo morala vnoga siromaška deca nihati včenje na srednji šolaj, pa de tak pali več ljudi čakalo na to malo dela i krüha, šteroga ma naše siromaško ljudstvo Brez srca gledajo tisto skrb siromaški starišov, ki do morali zavrčiti slovenske šolske knige, štere bi navao prišle njihovej mlajšoj deci, i kupivati nove, srbo-hrvatske. Ne smili se tem neodgovornim ljudem naše ljudstvo, kda spravla k nam hrvatsko oblast, da bodo pod tov oblastjov hrvatski milijonarje ležej sekali naše že itak redke loge, da bo po časi naše ljudstvo trpelo največše pomenkanje za les i drva. Že dozda j so Hrvatje zvozili z naši krajov na jezere vagonov lesa i drv, mi bomo pa morali potom drago voziti iz Hrvatskoga ali preka, plačuvati prevoz ali pa zmrzavati.

Proti tem škodljivim namenom se moremo z vsov močjov upreti. Predvsem pa moremo povedati vsem, ki nam vsiljavlejo hrvatsko oblast, da isto iz goripovedani zrokov zametavlemo i obsodimo. Hrvatski narod ljubimo, odklonimo pa vsako kratenje pravic, štere so nam svete. Zato pa Ljudska stranka priredi dnes teden, to je v nedelo

29. avgusta

v Murskoj Soboti i Črensovci pri cerkvi velki PROTESTNI SHOD.

V Murskoj Soboti bo shod po božoj službi v Črensovci pa po večernicaj. Govorio bo g. dr. Korošec Anton, naš g. poslanec Klekl i drugi domačini.

Po shodi v Soboti bo obhod po varaši.

Pridite vsi, starišje i mladina, pa tudi akademiki, Vi bodoči boritelje za pravice svojega ljudstva, ka vsi vküper očivesno povemo, da dela proti nam i našim pravicam, ki nam vsiljavle hrvatsko oblast!

Telko pravic bomo meli, kelko si sami pribojujemo!

VODSTVO S. L. S.
za Slov. Krajino.

Prekmurški Slovenci na „Kmečkih dnevaj“ v Maribori.

Vsakši si žele k svojim; to je že tak dugo znano, kak je stari človeški rod. Vsakši človek žele biti med svojimi brati i če neje med njimi, od časa do časa zažele priti med nje. Prekmurci so šli ob „Kmečkih dnevaj“ med svoje brate Slovence. Možje, žene, dečki dekle, duhovniki, učitelje,

dijaki, smo se podali v Maribor. Okoli 400 nas je bilo, zato ne čüda, da nismo ostali skriti, nego nas je zbrani slovenski narod — inteligenca i kmečko ljudstvo — sprijao z velikim navdušenjom.

Prvi pozdrav szmo dobili na družabnom večeri, kda nas je g. poslanec Žebot pred punov dvoranov pozdravo kak svoje brate i sine matere Slovenije. Druga čast nas je doletela, gda je bio naš mož g. Ignacij Sabo

Horvat iz Bistrice izvoljen za podpredsednika zborüvanj pravoga kmečkoga dneva.

Na slavnostnom zborüvanji v nedelo pa smo bili pozdravljeni s takšim navdušenjom, da toga nieden izmed nas, ki smo bili navzoči, ne pozabi. Zastopnik slovenskega ljudstva g. dr. Korošec sam je govorio s pravov očinsko lübeznostjov o Prekmurji i nas Prekmurcaj. Mi smo pokazali, da znamo biti hvaležni za skazano lübezen. Nastopo je bogoslovec Kolenc, ki se je v navdušenih rečaj zahvalo i je v imeni našega poslanca g. Klekla v imeni nas vseh, ki smo se zbrali na kmečki dnevaj izjavo, da smo Slovenci i šče mo biti Slovenci ino je proso ves slovenski narod, posebno njegove voditele, da nam pomagajo v boji, šteroga bijemo za slovenstvo našega Prekmurja — naše Slovenske krajine.

Kak bratje Slovincov smo šli v Maribor i tam so nas tudi sprijali kak brate. Do desetjezero rok je zaploskalo i na jezere grl je zakričalo na slavnostnom zborüvanji „Živijo Prekmurci“. Nazadnje pa nam je predsednik zborüvanja g. poslanec Brodar v imeni vseh zbranih desetjezer naröčo, da ponesemo pozdrav slovenskoga naroda celomi Prekmurji.

V Maribori smo začutili lübezen slovenskoga naroda i to nam bo davalo moč i odločnost, da se bomo tudi nadale bojüvali za slovenstvo naše — Slovenske krajine.

Naše verske šole.

Država SHS je združila po vjedinenji kraje, šteri so pripadali k različnim državam. Vsi tej kraji so prinesli s sebov v novo državo za svoj herb ravnanje po zakonaj v prvejšnoj državi. Včasi po vjedinenji je nastanolo pitanje, po šteri zakonaj naj se ravna. Brez zakonov človeča družba nemre biti, najmenje pa ljudstvo, štero šče živet v vrejenoj državi. Očivesno je bilo, da bodo morali nešterni zakoni vnogim upravnim gospodarskim itd. spremembam primereno biti spremenjeni. Zato je vlada nastavila posebno ministerstvo v te namen, da naj skrbi za izenačenje zakonov. Dokeč se pa to ne bi zgodilo, pa je bilo zakonito povedano, da naj, kelko ne nasprotüjejo državnimi edinstvi, ostanejo dozdajšnji zakoni valani. Ta določba je za nas važna.

Mi Slovenci tekraj Müre smo s prvejšnje države prišli v novo državo z dvojnimi šolami: z verskimi i državnimi. Državne šole so nekaj približno odgovarjale šolam v prvejšnoj Avstriji. Verske šole so se od ovi v vno-gočem ločile. Dokeč je na državnoj šoli mela Cerkev izključno pravico odločuvati zadeve verskoga včenja, je druge pravice mela država s stariši skupno. A verski šolaj je država samo pazila, da se je predpisano včenje izvršilo. vse druge pravice na tej šolaj pa so bile v rokaj starišov i Cerkvi. Starišje so si zeberali staone učitele i po svoji zastopnikaj pazili na vzgojo. Na tej šolaj je bilo najlepše rešeno pitanje, kak se naj na šoli delijo trojne pravice, najmre pravice: starišov, Cerkvi i države! Vej država ne potrebuje drugo od šole, kak to, da dobijo deca potrebno znanje i državlansko zavest pa zdravje. Vzgojo pa i tak Cerkev ležej da i vodi kak država.

Ta naprava na verski šolaj bi morala ostati tudi v našoj novoj državi. Prosvetni krogi bi morali spoštüvati pravice Cerkvi i starišov. Tudi pri tom naj vala zakonita določba, da ostahejo dozdajšnje zakonite naprave valane. Ali pa se to od prosvetne oblasti istinsko tudi izvršavle?

Najmenje ne. Kakda sploj starišje i Cerkev, štere so te šole, nikše pravice ne bi meli na tej šolaj. O ne! Edno pravico majo, najmre zdržavati i plačuvati. Vsešiom na sveti je tak, ka so z dužnostmi vsposedno tudi pravice, samo gospodje na prosvetnom oddelki neščejo toga spoznati. Ešče več! V minočem šolskom leti je, kak čüjemo praviti, prišlo od prosvetnoga oddelka, da se morajo te šole prej imenüvati privatne šole. Pitamo, po šterom zakoni dela to prosvetni oddelek? Ali je pa mogoče vodja toga oddelka zakonodajna oblast? Zakaj to? Nikdar je ne spadnolo madjarskim prosvetnim krogom v glavo, da bi te šole imenüvalo privatne, nego so bile ednakopravne z državnimi. Zakaj ta sprememba? Ali mogoče na tej šolaj ne včijo učitelje, ki majo veljavne izpite i štere je postavila na njihovo mesto prosvetna oblast? (I to brezi pravice, ar bi je meli po prvejšnji zakoniti napravaj ljudje voliti. Ur.)

Iz dozdajšnji nakanenj pri snovanji enotnoga šolskoga zakona vidimo da se ide zato, naj se iz šole izrinejo pravice starišov i Cerkvi. Tudi zadržanje šolskoga oddelka do tej šol po tom diši. Či se naše šolske oblasti

neščejo držati zakonite določbe, potom naj se ne čudijo, či bo narod svoje i cerkvene pravice brano z vsemi zakonitimi sredstvi. Posledice, posebno pa nezavirpanje do šolski oblasti, do učitelov i do vsega, ka je slovensko, pa si naj tej krogji zapišejo na svoj rovaš.

NEDELA.

po risalaj 18. Evangelij je spisao sv. Lukač v 17. poglavji od 11. do 19. vrste „Iдите i pokažite se duhovnom!“

Gobavost je grozoviten poprijeti beteg. Naprle se pokaže na obrazi v obliki rdečkasti frunt. Betežnik dobi vročno, se počūti jako trūdnoga i po-bitoga. Sledkar se frūnte spremenijo v otekline i mozole. Celo telo postane skoron eden mozol i rana. Nešterne kotrige, posebno prsti, vūha nos ali lampe odprhnejo i odpadnejo. Proti smrti je betežnik takši, da ga je groza poglednoti. Pri vsem tom pa trpi neznozne bolečine.

Ne čūdo teda, či so proti tomi betegi vse včinoli, da se ne bi širio. Že v starom zakoni je bila pri židovaj proti njim ostra zapovid, da se morajo kak najbolje ogibati zdravi ljudji. Kak hitro so opazili, da so gobavi, so morali oditi od svojega doma v pūstino i so tam stanūvali v votlinaj. Hrano so njim nalekali na gvišni mestaj, kama so si po njo hodili. Da se njim ne bi što približao, so meli na obleči zašite krpe, stere je lahko od-daleč vsaki vido, ka pomenijo. Nešterni so meli v te namen raztrgani obleč i so bili gologlavi. Tūdi so bili dužni, kričati, či se njim je što preveč približao. Moški majo do toga betega več doveznosti kak ženske. Beteg trpi pri edni menje, pri drūgi več časa, vnoji se mantrajo celo 18 let, dokeč pride rešilna smrt.

Pri židovaj so meli posebne verske ceremonije, kda je šo gobavi v pūstino pa istotak, či se je ozdravo. Zato je Kristus ozdravlene gobavce v csūdi denešnjega evangelijoma poslao k duhovnom, naj se njim pokažejo pa opravijo zapovedane obrede.

Čūdež, posebno pa, da je gobavce, kda so se že čūdežno očistili od gob, Kristus poslao k duhovnom, ma tūdi drūgi pomen. Pomeni odpūšćanje smrtni grehov, štere pred sv. spovedajov popuno požalūjemo. To je posebno važno znati. Zakaj? Zato, ar se s tem lahko dosta dūš reši vekivečnoga pogūbljenja. Smo povemo, kde v smrtnoj nevarnosti, mammo smrtno grehe i nemremo k spovedi. Ali sam pa potom pogūblen. Ne. Obūdim popuno požalūvanje; požalūjem najmre, da sam Boga, mojo najvekšo dobroto razžalo, napravim trdno nakanenje se pobogšati i te grehe pri prvoj sv. spovedi povedati, pa so mi odpūšćeni. Tō je šteo Kristus pokazati, kda je očišćene gobavce poslao k duhovnom.

Kak stranka g. Klekla podira cerkvene pravice i nalaga neznozne davke. Govor g. poslanca Klekla v narodnoj skupščini.

Gospodje narodni poslanci! Interpelacija, štero je Jugoslovanski klub (Ljudska stranka Ur.) na deneš-

njoj seji spravo pred poslance, nameni pomoćti gibanji, ki dela na tom, da se dužnosti i pravice, vugodnosti i bremena v našoj domovini izednaćijo i primerno razdelijo. I nega gibanja v državi, naj je že to politično ali kulturno, gospodarsko ali kakšešćeć drūgo, pravim, nega gibanja v državi, štero bi bilo bole važno, bole potrebno, bole državotvorno kak je ravno to. Državotvornost najmre ne obstoji v prazni rećaj. Ono je vkūpnost v službi države. A te vkūpnosti nikaj drūgoga, či je ešće tak domoljubno i napredno, nemre roditi, kak samo ednakopravnost državljanov. To je fundament vsake države pa tūdi naše. Zato je to tūdi postavljeno v našo ustavo. Što dela za ednakopravnost, te dela za državni fundament i to ma v sebi tūdi naša denešnja interpelacija. Uvaževanje naše interpelacije pomeni krepitev države. Što jo gleda s toga stališća, — z drūgoga se itak nesme gledati — pravim, što jo gleda z vidika državotvorstva, mora s tem, ka je v njoj, soglašati i njene zahteve prisvojiti, jo podpirati, naj sedi potom na desnici ali levici.

Interpelant g. Ivan Vesenjaj (poslanec Ljudske stranke Ur.) je v svojem jedrnatom i strokovnom govori razložo istinsko i krivićno obremenitev prećni krajov (krajov zvūn Srbije) posebno Slovenije, i to na podlagi uradni podatkov. Istine, štero je povedao, nemre nišće vtajiti. Istina je, uradno dognana istina, da se državljanom v našoj državi nalagajo bremena neednako i da se bremena ne zmenjšūjejo, čiravno je bilo to večkrat oblūbljeno. To je istinski položaj v vsej prećanski kraje, posebno pa v Sloveniji.

Zakaj posebno v Sloveniji? Gospod interpelant je naraćunao dosta zrokov, zakaj mammo samo v Sloveniji tak veliko breme. Ne bom ponavljao toga, ka je g interpelant povedao v svojem govori. I k tomi je dao g. dr. Šećerov ešće eden drūgi dokaz za obremitev Slovenije. Pravo, je da je Slovenija zato tak obremenjena, ar je opozicionalna (vladi nasprotna Ur.) Te dokaz ne vala za celo Slovenijo. Izjema je Prekmurje. Prekmurje kak sestavni deo Slovenije je samo na polovico opozicionalno, na polovico pa vladno, ar je zebralo dva poslanca v opozicionalno SLS. stranko, dva pa po Radićovoj stranki v vladno stranko. (Dr. Pivko: »Komaj zdaj je to vladna stranka!«) Zebrali so je, i Prekmurje, štero imenūjemo Slov. Krajino, ma dva poslanca v vladnoj stranki. (To sta tistiva radićovca, šteriva sta bila pri nas zebraniya Ur.) Po rećaj Šećerova bi morala polovica Prekmurja biti na bogšem, kak je. Či pa gledamo na davćna bremena v Prekmurji, potom sprevidimo, da je Prekmurje dvakrat na slabejšem od ostale Slovenije. (Fr. Kremžar: »Zato, ar ste za polovico za vladno«).

(Dale prihodnjić.)

Gg. okoli dolnjelendavske nove stranke so pisali, da nam je prej Kleklova stranka naložila neznozne davke, zato smo se odloćili, da podamo na kratko njegove govore proti davćnim krivicam. Ide nam samo za to, naj ljudstvo sprevidi istino i spozna što se bojūje za njegove pravice. Zdaj pa naj povejo goripovedani gospodje, ka sta vćinila dva Radićoviva poslan-

ca za znižanje krivićni davkov pri nas. Naj povejo što je navrećo i što terja te davke! Naj povejo, ka so oni doz-daj vćinoli v tom pogledi.

Gospodje, njergati je lahko, vćiniti je žmetno!

GLASI.

Murska Sobota.

— Šolsko leto 1926—27 se začne 1. septembra 1926. Do toga dneva se morejo zglasiti vsa deca, štera bodo do 31. augusta 1926. stara šest let. Oglasiti so se pa dužni tūdi vsi tisti, ki so v starosti od šestoga do štirinajstoga leta, šteri so se priselili od indri v M. Soboto pa so ešće nej vpisani na tūkajšnoj šoli. Tej zadnji morejo prinesti s sebov svedoćanstvo od svojega rojstva i domovinstva. Zglasiti se trbej v pisarni državne osnovne šole v M. Soboti od 25. augusta do 1. septembra 1926.

ALOJZIJ BAJEC, upravitelj.

— Elektriķa. Napelavanje elektrike po našem varaši ide brzno naprej. Kre cest i po vulicaj že postavljajo čarne impregmirane (v teri pacane) sohe. Drūgi delavci pa že tūdi v hiše napelavlejo. Pravijo, da, či bo tak šlo delo od rok, bo na konci leta že v Soboti elektrićni posvet krato duge zimske večere.

— Poštni automobil jako menka. Že več ljudji je spitalo na uredništvu, kda ko pali začeo voziti. Pravijo, da popravilo prej malo „hitreć“ ide kak pri Fordi v Ameriki.

— Državna realna gimnazija v M. Soboti. Razredni izpiti se bodo vršili 30. in 31. avgusta, začetak svakokrat ob 8 uri zjutraj. Ućenci naj predloćijo tozadevne prošnje najkasneje do 24. avg. — Vpisovanje ućencev v I. razred bo v sredo 1. sept. od 10. do 12. ure in v četrtak 2. sept. od 8. do 10. ure. Ućenci se naj prijaviyo v navedenom času. Predloćiti morajo rojstni list in obiskovalno sprićevalo za sprejem v srednjo šolo. Sprejemni izpiti za I. razred se bodo vršili v četrtak 2. sept. od 10. ure naprej. — Vpisovanje repetentov v I. razred in vseh ostalih ućencev v II. do VI. razred bo v petek 3. sept. ob 8. uri.

RAVNATELJSTVO.

Slovenska Krajina.

— Cankova. Cela fara se je prav iz srca razveselila, kda je vidla, kak lepi oltar je kūpleni za njihove dare, kda je vidla, ka se je splaćalo za to nekaj darūvati. Zato smo se na blagoslovitev prav posebno pripravljali i veselili.

V soboto večer ob osmi so prišli mil. g. kanonik dr. Vraber. Nato so bile slovesne večernice. Že v soboto večer se je čūtilo med farniki nekše svetešnje razpoloženje.

V nedelo ob deveti je bila blagoslovitev novoga oltara, potom predga od češćenja presv. Srca Jezusovoga nato pa slovesna sv. meša. Vsa ta opravila so opravili mil. g. kanonik Vraber. Navzoći so bili i pomagali pri opravilaj sledeći gg. duhovniki: g. poslanec Klekl, g. župnik Krantz, g. prof. Pūvar, g. Kupćić iz Maribora, g. Vogrinćić domaćin i domaćiva dva.

Izredno lepa pa je bila slovesnost odvećara. Pred cerkvov je mil. g. kanonika pozdravila deklīćka s prisrćnimi rećmi, za štere so se oni njoj ra-

dostno zahvalili. Itaki na to je bila predga od posvetitvi presv. Srci Jez. Po predgi je bila procesija z Najsvetejšim. Nekaj lepega je bilo, kda se je ljudstvo z Jezusom v svojoj sredini i molitvami pripravljalo na prelepi dogodek toga dneva, na posvetitev cele fare presv. Srci. Po procesiji je bilo Najsvetejše izpostavljeno na novom oltari i cela fara je pokleknoj pred svojega nebeskoga Krala, da njemi izroći i posveti sebe i svoje zadeve. Nekaj genlivoga, da se je vnoćo oko zrosilo, je bila posvetitev. Z drhtećin i srci, pa puno zavūpanja je govorila cankovska fara svojemi nebeskomi Krali: „Tvoji smo i Tvoji hoćemo ostati!“ Po posvetitvi so bile litanije i zahvala pa blagoslov z Najsvetejšim.

To je kratak popis slovesnosti na odzvūna, svetešnjega razpoloženja i svetešnjega čūtenja, štera so nas napunjavala pri tej slovesnostaj, pa jezik nemre povedati i pero ne popisati. Daj Bog, da bi cela slovesnost rodila obilno božega blagoslova za naše dūševne i telovne zadeve!

Celo slovesnost je povzdignolo lepo popevanje, za štero so skrbeli domaći g. školnik Koćar. Pa tūdi farniki, posebno mladenke so vćinile vse, da se je slovesnost pozdignola. Gospodi domaćemi župniki i g. kaplani pa za trūd i aldove lepi: Bog plati!

— Brezovica. Dne 15. toga m. je proti večeri strela vdarila v hišo Ane Čoulik, vdovice v Brezovici. Zgorela je zvūn štao i škednja, tūdi vsa krma slama i silje. Kvar je velki, posebno ešće zato, ar je ne mela poslopje zavarovano (asekurerano). Ljudje, dajte zavarovati svoje hiše!

— Dokležovje. V ponedlek smo meli v našoj vesi tiho, pa prisrćno slovesnost. Dobili smo pred nekaj dnevi novi oltar, i toga so te den domaći velć. g. plivanoš blagoslovili. Na njihovom obrazi smo vidli, da se ga veselijo. Veselimo se tūdi mi i nam je ne žao za tisto, ka smo dali za oltar. Novi oltar je zgotovo domaćin g. Ignacij Fujs mizarski mojster v Ižakovcih i to tak lepo, da smo kaj takšega niti ne čakali.

— Igro „Repoštev“ bodo meli Orli iz Zilćkov dne 22. po večernicaj v Beltinci pri trgovci g. Osterci. Vsi prijatelje mladine prisrćno vableni!

ODBOR.

— Turnišće. Dne 13. avg. je mrla nagle smrti Bara Maroša. kmetica v Turnišću. V ponedlek je ešće hodla v Beltince, kda je pa domo prišla, jo je boži žlak vdarilo. Bila je dobra vzgledna mati. — Naj počivle v miri!

— Demokratske zanke. Zadnje dni je hodo po naši kraje demokratski poslanec g. Pivko. Čūdno se nam je to vidlo, da je prišeo pa odišeo tak tiho, ka je skoron nišće za to ne znao. (To je za to, ar se Demokratje bojijo javne obsodbe. Ur.) Pitamo samo, što je dao Demokratom pravico, posebno pa njihovomi agitatori iz Veržeja, ki je že tūdi vse stranke obletao, da šćejo, naj župan da razglasiti njihove politične shode. Ali je županstvo urad, ali pa sluga demokratske stranke? Hvala in vsa čast dokležovskom; g. župani, da je odklono te poziv. Pivkov korteš je ljudi po hišaj nagovarjao naj pridejo na shod, pa zaman. Zakaj, bodi ednok za vsikdar povedano, da demokratske stranke, ki nam je spravila centralizem, s šteroga zvirajo vsi krivićni davki i vnoćo nevol, da te demokratske stranke nešćemo. Čūdno se

nam vidi tudi to, da je Pivkov korteš z Veržeja pred nekaj letmi hodo po našoj vesi v družbi socijalni demokratov i na vse pretege zagovarjal socijaldemokratsko potitiko. Te je bio tak za nje navdušeni, da je zemlo talao i bi kapitaliste v žlici vode vtopo zdaj pa se z njimi družijo. Mi povemo demokratskoj stranki, da naj ne hodi več k nam vogledi. Škoda je pete brisiti, pa te z dugim nosom oditi.

— Proščenje. Lepo vreme je privabilo na Velko mešo velke vnožine ljudi iz sosedni far v Turnišče. Da se pa neso prišli vsi tej poklonit samo Mariji, to se pokazale pune oštarije, kde se je pijančevalo i plesalo kesno v noč. Se zna, či mladina obrne takše prilike v svoje namene, bi ešče razmili; čudivati pa se moramo kratkovidnosti naši oblasti, štere pri vsakoj mogočoj priliki davlejo dovoljenje za razločne veselice i ples. Vseširokom oblasti že prepovedavlejo ples — pri nas pa je ešče pomaga i to samo zavolo taks. Samo, da se napravi po voli oštarijšom i se plača taksa, potom pa lahko plešejo. Pa ne samo plešejo, lahko se vsi pobijejo i poštenje zapravijo, ka se za to oblast briga. Ednok za vsikdar protestiramo proti dovoljevanji takši plesov. Či šče država priti do taks i oštarijšje do zaslužka, naj si to poiščejo na drugi način, ne pa na rovaš poštenosti mladine. — Varašanci.

— Očivesno je, kama pes taco rivle. V nedelo so meli v Lendavi shod, na šterom so govorili za to, naj naš kraj spadne pod Horvatsko. Cela reč se je tak godila :

Ob deveti je prišla iz Središča muzika, štera je igrala gor pa dol po varaši i nato obstala pri hoteli Krona. Tam se je vršo shod. Ljudi je bilo okoli 700, šteri pa nikdar ne bi prišli či ne bi te šli ravno od meše i so se z radovednosti tam stavili. Drugi pa so šli domo i si pogučavali : »Huncut vilag, sokat igér, de keveset ad!«

Zdaj je nastopo g. Gabor, bivši franciškan, ki je v službi milijonarov Janekovičov, i držao govor. Najprle je hvalo Hrvat, kelko je le mogeo. Potom pa je vdaro po Slovencej, da so prišli lačni se, pa so se tu nasi-

tili. Za njim so ešče i drugi gučali. Na zadnje je godba zaigrala nekaj vogrski, nemški i taljanski komadov. Pa je bio konec shodi.

Cela zadeva je očivesna. Shod so pripravili služebnicje brače Janekovič. Janekoviče so prekvzeli hercega Esterhazija loge i vozijo od nas les pa drva, štera bomo v par letaj krvavo stradali. Tu ma pes taco ! Da majo Janekoviče prste poleg se vidi s toga, ar njegovi služabnicje najbolje agitirajo za priključitev k Hrvatskomi. Zakaj to ? Zato, ar bi potom ležej drva pa les od nas vozili. Ar nova stranka tudi to podpira, je to prva njena „dobrota“ za naše ljudstvo.

— Dijaki se sprimejo na stan po primernoj ceni pri ednoj poštenoj hiši v Murskoj Soboti. Kde je to, pove uredništvo „Novin“.

— Čevljarski tečaj, kak smo že pisali, priredi »Skupna obrtna zadruga« te daeve. Zglasijo se naj čevljarski mojstri i pomočniki za tečaj pri toj zadrugi.

POLITIČNI ZAPISKI.

— Malo dete. Skoro vsako malo dete ma kakšo slabo navavado. Ništerno rado joče, drugo nešče zaspati, tretje pa — in to malo dete v zibelki so „Naše Novine“, — rade hvalijo vse in vsakoga.

Kda je politična kúpčija z radikali odplavala po Muri — „lendavske novine“ so javno pohvalile gospode pisarce Radičove stranke. Zdaj pa, da je poplava uničila več jezero plügov z božjim blagoslovom obložene zemle in zato vlada dala znižati uradniške plače, so javno pohvalili našo vlado.

Za volo te pohvale vlada najbrž ne bo doj zahvalila, tudi izredne seje ministrskega sveta nede. Škoda ; mi bi najprej leško stavili pitanje, štero samo naši gospodje ministri leško rešijo. To bi trbelo pojasniti : *zakaj strada v naši državi slovenec uradnik, slovenec mešter in slovenec kmet, gospodje pa, šteri z mišljenjom in dejanjom kažejo, da nemajo radi Slovencev. Kúpüjejo automobile, imajo svoje hiže, več sto plügov svoje zemle in zvün toga telko penez,*

da tudi za vzdrževanje tako porednih otročičkov, kakši je list „Naše Novine“ njim tudi zadostuje.

— Baka so strelili. »Naše Novine« pišejo da je šolare včiti od 8. do 12. in od 1. do 3. vöre, to je dnevno po 6 vör, na teden teda 36 vör.

Mi smo že ugotovili, da so gospodje okoli „Naših Novin“ — slabi v politiki, slabi v slovnici, slabi v zgodovini, zdaj pa — naj nam ne zamerijo, moremo povedati, da so na pedagoškom polji tudi — inašje. Zakaj ?

Če bi našemi kmeti pravili, napreži polleta staro žrebe i pelaj krmo s travnika, kmet bi se smejao. Če bi našemi šujstri pravili, naj da inaši že prvi den lakovo kožo v roko in naj želi, da inaš officerske čizme napravi, šujster bi se smejao. Kak pa mislite, slavne »Naše Novine« — da bodo učitelje jokali, če vi pišete, naj se malo dete dnevno po 6. vör vči ? Ne, smejali se bodo, ar to, da dete največ 30 vör včenja zmoro v tedni — so ugotovili ljudje, šteri znajo slovnico, šteri znajo zgodovino, politiko, taktiko in pedagogijo in šteri znami vred pravijo : gospodje okoli „Naših Novin“ so palik tūčnoga baka strelili.

Volitve v zbornico trgovcov i obrtnikov in industrijcov.

Centralizem, za šteroga je demokratska stranka delala z düšov i telom je prineso gospodarstvi Slovenije nepregledno škodo. Davčua bremena so oslabila vse stanove, posebno pa obrtnika i njegovoga odjemalca kmeta. Centralizem nalaga carine tak, ka kemveč dobi država, ne pa da bi pomogli obrtnikom, in industrijcom do poštenoga i človeka vrednoga stališa Vsega toga nešče demokratska stranka spreviditi, nego šče tudi zdaj gospodariti obrtnikom, trgovcom in industrijcom. Zdaj, kda se obrtniki borijo za vsakdenešnji krüj, je očivesno, da njihova zbornica püsti vso politiko i se bori samo za pravice i hasek tisti štere zastople. Vse druge skupine so se v tom pogledi zedinile i vložijo vküpn kandidatsno listo. Tudi z dem. strankov so se pogajali. Pogajanja so prišla že skoron k srečnomi konci. Njihov zastopnik Petovar je že sprevidio pogübnost politike v obrtnoj zbornici. Demokrati, šterim je politika njihove stranke vse, so se zbojali, da ne bi mogli politike vganjati, zato so g. Petovari vzeli zastopstvo i dali dr. Krameru. Te je nikaj ne šteo čüiti od

toga, na koj je prle njihov zastopnik pristano. Tak bota zdaj dve listi. Demokrat sami za sebe, pa ovi vsi vküper. V Celji so nastavili nekši volilni odbor, šteri po zadrugaj naroča volilcom naj postavijo volilne odbore i kandidate za Demokrate.

Vnlilci ne dajte se presiepititi ! Ne dopüstitte, da bi Vam Demokratje, ki so pomagali kovati centralizem, ešče duže gospodarili s svojov politikov ! Vsa njihova naročila i pozive zavržite i v peč z njimi !

Naša lista je »Združena stanovska kandidatna lista trgovcev obrtnikov in industrijcev v Sloveniji.«

Domača politika.

Pri občinski volitvaj so v Belgradu zmagali Davidovičovi demokrai, po ostaloj Srbiji se ešče za prave uspehe ne ve. Radikale je Davidovičova zmaga jako potrla. Tudi v Srbiji napreduje avtonomistično gibanje.

Dijaško polje.

Kolesarsko potovanje dijaškega društva Zavednosti se vrši 23. 24. 25. avgusta. Zbirališče je v pondeljek 23. t. m. ob 9 uri v Bogojini pri cerkvi. Dijaki naj vzamejo hrane za približno dva dni in pol. Pot pelje iz Bogojine na Goričko, okrog celega Prekmurja do Lendavskega kota. Dobro voljo in cvetlice lahko vsak vzame seboj.

Predsednik.

Ka bi z mlekom.

Mi znamo, da je Švica slávna po svojem švicarskom siri pa zmočaji. Ne samo to. Švici je prinesao njeni švajcarski sir, kak pri nas pravijo, pa njeni mlečni izdelki tudi lepe peneze v žep. Gda so začnoli na modern način predelavati mleko v najrazličnejše jestvene oblike pa razpošilali po sveti, so zednim mnogo bole gledali tödi na to, kak zboljšajo svojo živino. Tak je slávna Švica dnesden ne samo po svojem siri, nego tudi po svojoj živini. Oboje pa nosi Švicarom poleg sláve tudi preci bogastva.

Pri nas se je že tudi začnolo tü pa tam predelavati mleko v zmočaj s pomočjov posebni mašinov. Liki, da bi mi bili že posebno slávni po svojem zmočaji, smo ešče ne čüli. Domačega sira smo pa ešče tudi nej vnogo videli. Pa nej zato, da bi nej meli zadosta mleka ! Vej smo videli lani, gda je g. Benko na veliko kúpüvao mleko pa izvažao v Avstrijo. Samo eno nam ešče falij. Nevemo kak ravnati z mlekom. Mi nemamo ešče niti edne mlekarne, pa nej ljudi šteri bi znali edno mlekarno voditi.

Kranjci so v tom pogledi že mnogo mnogo pred nami. Kranjski

Pismo iz Amerike.

Čikaga v Ameriki. Celomi svejti je büo dén veselja 20. juniuša, kda je v Čikagi ljudstvo z celoga sveta prišlo vküp, da javno pred celim svetom izpove svojo katoličansko vero i da javno poštvanje i klanjanje pokaže presvetomi Oltarskomi sakramenti. Ka se je vse lepoga godilo vu pét dni v Čikagi, to vse dol spisati je nemogoče. Miljon i milion ljudi toga dneva nigdar nede pozabilo ; med tistimi milijoni so tudi naši amerikanski Prekmurci. Büo je te den tudi za tiste veseli den, šteri so raztepeni po celoj Ameriki i vu velkom varaši Čikagi. Pri toj priliki so tudi, šterim je bilo mogoče, vküp prišli i se ovrstili med tiste milione, i so se te dneve molili Bogi vu presvetom Oltarskom sakramenti.

Veseli den je büo tudi 20. juniuša za prekmurske Slovence tudi zato ar so čüli predgo prvikat v Čikagi v

svojem materinskom jeziki ; vnoge, šteri so čüli predgo, so skuze obliile.

Drugi veseli den je büo za Prekmurce 4. juliuš v Lemonti — Marija Pomagaj — poleg Čikaga. Tü so pa bili nazočni iz staroga kraja dühovnik Horvat Jožef kaplan doma z Črenšovec, ki so opravili blagoslavljanje veliki svetih podob, štere podobe so Prekmurci darüvali lemontskoj cerkvi. Pri blagoslavljanji so meli té isti dühovnik genlivo predgo vu prekm. slovenščini.

Juliuša edenajstoga je pa melo društvo sv. Križ veliki miting (sejo), na šteri miting so pozvali goriimenüvanoga dühovnika — rojaka iz staroga kraja, da i oní vidijo, kak lepo napreduje to veliko društvo i kak lepa i dobra pravila ma to društvo sv. Križ. Te dühovnik iz staroga kraja so njim vnogo gučali od družtev i razlagali od srečk za Martinišče, štere so poslali gosp. posl. Klekl iz domačega kraja. Povedali so njim jako dosta le-

poga od Martinišča. Na to je društvo sv. Križ sklenolo i odobrilo, da se bodo te srečke odavale na drugo nedelo.

Prišla je tudi ta nedela, štero nišče nede mogo pozabiti, ki je büo nazočen, Na to nedelo je stotine i stotine ljudi sküp prišlo — i je pozdravljalo Prekmurce i svojemi domačemi dühovniki Horvat Jožefi lepo goščenje spravilo. Mladina je spevala prekmurske pesmi, igrali so na klavir i gosle. Dekle so prišle z lepimi velikimi püšlecami rož i pozdravljale svoje-ga gosta, dühovnika iz staroga kraja ; nepozablene reči so, štere je povedala dühovniki, Horvet Jožefi, Mariča Škrget, učenka osmoga razreda i njemi dala dar svoj i rojakov, lepi šopek rož.

Pozdravljali so društvo sv. Križ, vse Prekmurce i dühovnika iz staroga kraja v nazočnosti več dühovnikov gospod Bojanič plebanoš v Čikagi. Na to so se zahvalili na prelegom deli i rečmi, dühovnik Horvat Jožef i so slovo

vzeli od svojega ljudstva. Potom so začnoli igrati domači Prekmurci v trombete i glaver vu velikoj hali (hiži), gde je ljudstvo bilo vküp spravleno, prelepo slovensko pesem »Veš o Marija«, štero pesem je popevalo vso ljudstvo — veliko, malo — staro i mlado ; stotine i stotine grl je spevalo to večno lepo pesem s skuzami v očaj. Za tim je prišlo odavanje srečk za Martinišče. Vsaki je veselo küpo nekelko srečk, ar je znao, da čisti dohodek ide za zavod, gde se bodo njuvi rojaki šolali, šteri bodo svoj materinski jezik i vero branili i očuvali.

* * *

Te glas od naši bratov v Ameriki nas je jako razveselo, V dühi smo gledali med evharističnim kongresom, kak je bila na istom naša Slov. Krajina častno zastopana po svoji rojakaj v Ameriki. Bratje tam v Ameriki, pišite nam večkrat ! Vsaki glas od Vas nam je dragi, zato nam le večkrat pišite, kak se kaj mate ! Pisma bomo objavljali v Novinaj. Ur.)

zmočaj pa sir že ne zaostaja mnogo za švicarskim. Pa, da bo predelovanje mleka ešče več haskov prineslo Kranjcom, priredijo od 4 do 13 septembra v Ljubljani veliko razstavo gde bo posebno mlekarstvo zastopano. Dobro bi bilo, da bi šlo kak naj več naši domačinov v Ljubljano. Po železnici je te dni polovična cena. Poleg toga, da bodo videli naši ljudje kelko so Kranjci pred nami, bi se malo tudi navčili, kak se mleko predelavle, kaksni mašini so najboljši, na koj trbej vse paziti, da se mleko, zmočaj ali sir ne skvari, pa kakše blago more biti, da se najlepzej spravi v peneze. Poleg mlekarske je tudi zadosta velka cvetlična, ščipkarska, (spice, čipke) konjska pa zdravstvena razstava. Zanimivo bo posebno to, da bodo razstavljeni psi najlepši plemen. Dobro bi bilo, da si sami pogledamo kakše je dobro gospodarstvo, pa ka nam ešče vse falij, da dosegnemo Kranjce od šteri mi dostakrat samo to čujemo kak so kodiški, toga pa nej kelko so oni pred nami.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metecent) pšenice 270 Din., žita 180 Din., ovs 150 Din. kukarice 180 Din., ječmena 190 Din., hajdine 260 Din., prosa 215 Din.
Živina: Govenska v Ljubljani kg. 7:50—8 Din., teoci 9—10 Din., svinje 12—13 Din. Krma: Sena 60—70 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 40 par, Schilling 8 D., Čehoslovaška krona 1 D. 67 p., Nemška zlata marka 13 D. 53 p., Francoski frank 1 D. 56 p., Švicarski frank 10 D. 96 Taljanska lira 1 Din. 90 par.

Mali oglasi.

SÜHE GOBE! GRBANJE!
Küpujem vsigdar po najvišjoj ceni. Zapomnite si i odavajte grbanje vsikdar v trgovini FRANC SENČAR Lotmerk

K odaji

je lehk konjski koleslj, v dobrom stanji po nizkoj ceni i s proste roke pri KOLOŠA MARTINI Bogojina.

Razglas.

Oda se itaki kmetsko imanje, obstoječe iz zid ne hiše i zidanoga gospodarskoga poslopja z velikov prešov 8 oralov njiv, 8 oralov travnikov, 7 i pol oralov gostoga loga z vsefele lesom, polovica stavbenoga lesa (debelele jeličovje, bori in hrastje) in 1 i pol oral sadovnjaka. Simanjom vred se proda tudi vsa oprava, ki je za kmetijo potrebna, vinska posoda za okoli 20 polovnjakov, plügi, brane, 2 žmetna gospodarska kola, 1 lahek voz, koleselj, 2 mlatilna stroja z viteljem (gepl) vred, slamorezni stroj, vprežna živina, konji, jünci krave i vse druge gospodarske potrebšćine, ki se rabijo na kmetiji, vse po najnižji ceni. Posestvo leži v Župetincih, fara sv. Anton v Slov. gor. je oddaljeno 3 vöre od mesta Ptuj, na ravni cesti proti Ptuj, v dolini in bližini glavne ceste, je jako rodovitno in vse vküper

Proda se imanje le zavolo toga, ar je lastnik istoga državni uradnik in ga sam ne more nadzorovati.

Pozve se pri

Josipu Korošak

sodnem kanclistu in zemlj. knjigovodji v Ljutomeru.

Prekmursko kat. podporno društvo sv. Ivana Krstitela

št 13. spadajoče pod družbo sv. Družine. Društvo je ustanovljeno 15. septembra 1920. i. in je najbolše za Prekmurske Slovence in Slovenke v Chicagi. Zavarije se lahko od 250 do 500 dollarov. Moški in ženske od 16. pa do 55 leta. Deca od 1. leta do 16. Deca plačüjejo vsi po ednoj ceni 15 centov na mesec, a stareši pa po svojoj starosti, či se mladi da notri menje, či stareši več. Seja je vsakšo 4. nedelo v meseci ob 2 vöri popoldne v Cerkvenoj dvorani sv. Števana, Lincoln št. po 22 Pl. V slućaji poškodbe član ali članica dobijo za 6 važnejših operacij 75 dol. za zgübo ednoga oka 100 dol. za 2 oke 250 dol. tak ravno za roko ali nogo či je več nej za delo. Za 4 prste na roki ali nogi 50 doll. Odborniki so: predsednik Andrej Glavač, 1844. W. 22. Pl. podpredsednik Martin Gabor, tajnik Štefan Poijs 1929 W. 22 Pl. blagajnik Ivan Denša 2730 Arthington št. zapisnikar Matjaš Hajdinjak, nadzorniki: John Horvat, Mihael Haklin, Frank Jörkiš, društveni voditeo Janoš Hren, vratar Štefan Majcen.

Naznanjam

cenjenim damskim krogom, da v začetki septembra odpremi v M. Soboti šte. 64 (V Czörovoy hiši) ženski modni salon. Za blagohotna naročila se priporočam!
S spoštüvanjom:

NOVAK STEFAN
krojač za ženske obleke.

K ODAJI JE

70 hektolitrov 3 pa pol gradov močnoga belöga i rdečega vina; liter po 5 i pol dinara. — Zvedi se pri ERDÖSSI BARNABAŠI trgovina s papirjem i igraćami v Murški Soboti.

Naroćnina ino oglasi se sprejema-jo za „Novine“ pri

I. HAHN	ERDÖŠI
trgovina s papirjem, s pisarniški in šolskimi potrebšćinami. Prekmurska tiskarna v Murški Soboti.	BARNABAŠ trgovci z papirrom igraćami v Murški Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

Dve novivi senji

je dobila črensovska občina. PRVO živinsko i kramarsko je 20. oktobra, DRÜGO samo živinsko pa je 14. marca. Poleg toga, ta starivi senji obdržanivi kak dozday v ponedlek po sprotlejšnoj i jesenskoj križoskoj nedeli. Senja v Črensovci se sama priporočajo.

OČB. ODBOR.

Vljudno naznanjam vsem p. n. interesentom, da bom imel že za prihodnjo šolsko leto v zalogi

šolske tiskovine in knjige

za gimnazijo in vse osnovne šole v Prekmurju. — Gg. profesorjem, učiteljem in trgovcem s knjigami priznavam 10%-ni popust pri večjem naroćilu.

Priporočam se

I. HAHN

trgovina s papirjem in knjigami v MURŠKI SOBOTI.

HRANILNICA IN POSOJILNICA

v ČRENŠOVCIH.

r. z. z. n. z. uraduje vsako nedelo ino svetek.

Obrestüje hranilne vloge (navadne) po 8%. Vezane vloge proti šest mesećnoj odpovedi od 5000 Dinarov navíše pa po

8¹/₂ %

Stanje vlog je že 2 milijona Dinarov

Kmetski penezi se naj vložijo v kmetske hranilnice i naj služijo v hasek našemi kmetskomi ljudstvi. Zavüpajte nam peneze, za štere dobro stojijo naši kmetje z vsov svojov vrednostjov, ka većim sirotam je lahko posodimo na fal interes.

SLOVENSKA BANKA PODR. LJUTOMER

naznanja, da je dne 30. junija 1926. predala svoje posle Obrtni banki podr. v Ljutomeru ter ta zavod najtopleje priporoča.

OBRTNA BANKA PODR. LJUTOMER

naznanja, da se je dne 30. junija 1926. združila s podružnicov

SLOVENSKE BANKE V LJUTOMERU

ter se priporoča za izvrševanje vseh banćnih poslov.